N° 2021

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,0; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 15 DECEMBER.

Bij dit Nummer behoort een Bijvoegsel.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 December.

Gisteren zijn de algemeene beraadslagingen over de wet op de middelen voortgezet. Zij waren eigenlijk een voorpostengevecht op het voorstel der negen toepasselijk.

De heer van Nispen is terug gekomen op zijne redevoering van de vorige zitting, ten betooge dat afschaffing van den accijns op de rogge mogelijk en noodig is. Hij merkt op, dat de heer van Goltstein merkelijk is afgeweken is van hetgeen hij vóór 1848 hier had verkondigd. Hij bestrijdt met alle regt en waarheid de stelling, dat ieder hier te lande naar gelang van zijn vermogen, en naar gelang van de bescherming, die hij geniet, betaalt. Dat is volstrekt niet zoo. Men betaalt slechts naar de *vertering;* en deze is verre van gelijk te staan met het vermogen. Op de bewering van den minister van Finantiën, dat de belastingen niet zoo drukkend zijn, dat de armoede af- en de welvaart toeneemt, zegt de heer van Nispen, dat de welvaart in zekere klasse toeneemt ja, maar niet in de mindere. Overigens is het niet waar, dat de accijns altijd in den prijs versmolten wordt. Op het platte land wordt in den regel de accijns betaald door een ieder, die zelf laat malen en bakt, en dat doet bijkans iedereen. Wat ons betreft, als wij toegaven dat het zoo ware, dan blijft naar onze overtuiging nog dit bezwaar bestaan, dat in den regel de dagloonen niet meer zijn in verhouding van de behoeften der arbeidzame klasse. Bij de vrije konkurrentie, die de wereld beheerscht, is eene daling der dagloonen in de laatste jaren onder een groot [illegible] tegen zijn [illegible] de schaarschte van dit oogenblik [illegible]. Waar moet dat heen? 't Is te hopen dat de dagloonen mogen rijzen. Maar zij kunnen dat niet dan langzamerhand doen. En dan nog blijft de vraag, of bij de vrije konkurrentie de dagloonen zullen rijzen naar verhouding van den duurzamen prijs der levensmiddelen? 't valt zeer te betwijfelen. Wat is er dan in zulken toestand anders te doen, dan dat wij het voorbeeld van Engeland volgen, dat er ten onzent een Sir Robert Peel opstaat, die een krachtigen greep in het stelsel onzer middelen doet, en er naar streeft om de eerste levensbehoeften van alle belasting te bevrijden? — De heer van Nispen vleit zich, naar aanleiding van de redevoering van den minister van Finantiën, dat de regering met hem overtuigd is van de noodzakelijkheid der ontlasting. Maar zij wordt te zeer teruggehouden door de politieke omstandigheden. Men kan intusschen ook te voorzigtig zijn. Daarom vraagt de spreker: wie bepalen kan wat ons nog boven het hoofd hangt. En verre van zich door de onzekerheid te laten afschrikken vindt hij daarin een prikkel om te »zorgen, dat de mindere klasse zich wel gevoelt."

Na den heer de Poorter, die afschaffing van belastingen wenschelijk acht, en inmiddels ten spoedigste opheffing verlangt van de belemmerende bepalingen op gemaal en brandstoffen, herhaalt de *minister van Finantien* zijn betoog, dat die het meeste inkomen heeft, ook het meeste verteert en het meeste betaalt. Intusschen, daarmede is hij verre na niet bewezen, dat hij betaalt *naar* zijn vermogen; middelerwijl de arbeider betaalt *boven* zijn vermogen. De minister verklaart op nieuw, dat het om de politieke omstandigheden onmogelijk is om nu *iets* van den druk der belastingen te verminderen.

De heer van Hall meende ook nog op te moeten komen tegen eene uitdrukking door den heer van Nispen gebezigd. Hij was daarin bijzonder ongelukkig. De heer van Nispen had gezegd, dat men geen 10 ton moest nemen uit de beurzen van hen, die niets hebben. Hij ziet daarin overdrijving, omdat de minvermogenden geene andere belasting betalen, en omdat die belasting, in den prijs versmolten, steekt in de arbeidsloonen, die de meervermogenden uitgeven. Hij acht het oogenblik niet geschikt, om te treden in de quæstie der dagloonen, en wijst liever op de liefdadigheid onzer landgenooten. — Het is wel. Maar men kan toch alle minvermogenden niet laten leven van de liefdadigheid. Het aantal der bedeelden is tegenwoordig bovenmate hoog. Het zou aan zaak zijn om dat getal te verminderen, zoo mogelijk. En daartoe is geen ander middel, dan dat wat den arbeid kan vermeerderen, en de levensbehoeften in prijs kan doen dalen. Om evenwigt te brengen tusschen de behoeften en verdiensten der mindere klassen, zal het niet genoeg zijn, dat de werkloonen stijgen, omdat zij bij de vrije konkurrentie niet voldoende zullen kunnen klimmen. Het is onvermijdelijk dat maatregelen worden genomen tot vermindering van den prijs der eerste levensbehoeften, dat is tot afschaffing der accijnsen. Aldus, als de heer van Hall zegt, dat de minvermogenden geene andere belasting betalen, en dat de accijns in het werkloon begrepen is; wat beteekent dat, zoolang het werkloon niet genoegzaam is om de minvermogenden te doen leven?

De heer Slicher van Domburg bewijst ten overvloede door cijfers dat de accijnsen drukken op de verbruikers, 'tgeen trouwens evident is. Hij betreurt het, dat de regering niet gezind schijnt om een voorstel tot verligting van lasten te doen.

De minister van Finantiën ontkent zulks. Hij meent dat men nu zijne verklaring niet meer kan zeggen, dat de regering niet voornemens is tot eenigen dusdanigen maatregel over te gaan.

De heer van Goltstein verdedigt zich tegen den heer van Nispen, alsof hij sinds 1847 van gevoelen veranderd was. De omstandigheden zijn thans anders. Toen werd een *équivalent* voorgedragen, Wij veroorloven ons daarbij aan te merken, dat de toestand thans nog beter is, omdat [illegible] dat *équivalent* nu reeds van zelf aanbieden.

De heer Luyben heeft teregt gezien, dat deze debatten inbreuk maken op de diskussien, die Donderdag moeten aanvangen over het voorstel der negen leden. Hij meende de begrooting der middelen te mogen aannemen. Maar nu vindt hij daartoe geen vrijheid meer; omdat hij meent omtrent het voorstel niet geheel vrij te zullen blijven, als hij nu vóór stemt na de gehouden beraadslagingen.

Zulks wordt betwist door den minister, die beweert, dat men voor de middelen stemmende, zijne geheele vrijheid behoudt voor het voorstel der negen.

De heer Storm van 's Gravesande verklaart, dat de redevoering van den minister van Finantien op hem een ongunstigen indruk heeft gemaakt. De minister schijnt hem niet genoeg doordrongen van de noodzakelijkheid, dat de lasten verminderd moeten worden. Hij deelt het gevoelen, dat daarbij de aandacht in de eerste plaats moet vallen op den accijns op de rogge.

De minister licht zijne gezegden nader toe. Men kan toch niet verlangen, zegt hij (waarom niet?) dat de regering *heden* eene toezegging zal geven, die hoogst onvoorzigtig zou zijn. — Waarom onvoorzigtig? Is dat om het buitenland? Waarschijnlijk. Maar dan zal de toezegging nog lang kunnen uitblijven.

De heer van Nispen spreekt voor de derde maal en betoogt op nieuw al wat hij vroeger heeft gezegd. Hij komt tevens den heer van Goltstein te hulp in de opfrissching van zijn geheugen door aan te toonen, dat de spreker nl. Utrecht, ten jare 1847, de afschaffing van den accijns op de rogge ondersteunde, omdat hij daarin zag een eersten stap tot verandering van ons stelsel.

De heer Schuurbecke Boeije merkt niet zonder allen grond op, dat de afschaffing van den accijns op de rogge alleen eene onbillijkheid zou zijn voor sommige provinciën, in bepaaldelijk voor Zeeland, waar veel meer tarwe dan rogge wordt gebruikt, zonder dat daarom de welvaart grooter is.

Ook de heer Sleeswijk Veening heeft zich doen kennen als een onverzettelijk behoudsman van het geheel accijnsstelsel. De accijns op de rogge is niet zoo drukkend; de schatkist kan niets missen; en de belastingen zullen nog lang zwaar moeten blijven om in 's lands behoeften te voorzien. Dat is het thema, dat gisteren de spreker heeft bespeeld. Zou de heer Sleeswijk Veening niet een weinig meer ministerieel zijn dan het ministerie zelf?

De heer Bots is van eene tegenovergestelde gezindheid. Hij zal zijne stem aan de middelen weigeren, omdat de regering in deze drukkende omstandigheden meent niets voor de mindere standen te kunnen doen.

De heer Gevers van Endegeest lokt eene nieuwe verklaring van de regering uit, dat zij wel bereid is de gelegenheid met beide handen aan te grijpen, wanneer zij zal meenen tot vermindering van lasten te mogen overgaan.

De minister verzekert, dat zij daartoe de *eerste gelegenheid* zal aangrijpen.

De heer Luyben informeert te regt, wanneer die eerste gelegenheid zich in het stelsel der regering zal kunnen voordoen; maar blijft zonder antwoord. De heer Rochussen geeft zich de moeite deze diskussie te resumeeren en komt tot het besluit dat men voor deze wet op de middelen kan stemmen en toch vrij blijven omtrent het voorstel der negen.

De heer Thorbecke zal niet bestrijden het gevoelen der regering, dat men voor de wet op de middelen kan stemmen en vrij blijven omtrent zijn voorstel. Hij zal ook niet strijden over de meerdere of mindere waarde van de stelling, dat het volk *gehecht* is aan den accijns op het gemaal. Maar hij meent, dat wie de uitgaven goedkeurt niet daarom de voorgedragene middelen moet toestemmen; men behoudt het regt om alle of sommige af te keuren mits men er andere voor aanwijst.

De heer Hoffman (men hoort al zonderlinge denkbeelden) die niet zeer gestemd is voor afschaffing van belasting, [illegible] van beding.

De heer van Bosse hoopt dat de heer Rochussen het voorstel der negen niet slechts zal beoordeelen als vroeger minister van Finantien en als tegenwoordig volksvertegenwoordiger; maar ook als vorig gouverneur-generaal, die vermindering van lasten heeft gegund aan de ingezetenen van Nederlandsch Indië.

De heer van Deinse zal vóór, de heer de Lom de Berg zal tegen de wet op de middelen stemmen.

Na nog eenige woordenwisseling wordt de wet op de *middelen* aangenomen met 42 tegen 23 stemmen.

VOORSTEL VAN NEGEN LEDEN
tot
AFSCHAFFING VAN HET TONNEGELD EN VAN DEN ACCIJNS OP HET GESLAGT.

Memorie van Beantwoording.

§ 1. De aanmerkingen, waarmede in § 1 van het voorloopig verslag, dat de voorstellers de eer hadden te ontvangen, het onderzoek van het voorstel wordt geopend, hebben hen om meer dan ééne reden bevreemd.

»Vóór men, zegt de aanhef, tot de waardering der mindere of meerdere aannemelijkheid van het voorstel zelf overging, heeft men in drie der afdeelingen zich over de strekking daarvan uitgelaten. »Dan echter wordt onmiddellijk voor *de strekking* van het voorstel een vermoeden omtrent de persoonlijke bedoeling der voorstellers in de plaats geschoven, en de geheele paragraaf is verder uitsluitend aan pogingen tot regtvaardiging van dat vermoeden gewijd.

Indien het te pas kwam uit *de persoonlijke bedoeling* der voorstellers eene reden tegen het voorstel te ontleenen, zij kon, naar onze meening, alleen bij de voorloopige vraag, *of* het voorstel in overweging moest komen, in het midden worden gebragt. Zij is toen inderdaad, niet zonder scherpte, behandeld, en niet zonder antwoord gelaten. De Kamer heeft vervolgens met overgroote meerderheid tot het in overweging nemen besloten. Daarmede mogt men het punt, of de geheime gedachte der voorstellers die de behandeling van het voorstel onraadzaam maakte, voor afgedaan houden.

Het verslag komt daarop evenwel terug. Wij meenen te mogen vragen, of zulk eene inquisitie naar persoonlijke drijfveeren parlementair is, en of zij ter zake hoegenaamd iets afdoet. Wij gelooven dat elk lid der Kamer regt heeft om zich tegen dergelijke inquisitie ernstig te verzetten. Wij onderwerpen niet onze personen, maar ons voorstel aan het oordeel onzer medeleden. Is ons voorstel in het algemeen

belang? Ziedaar de eenige vraag ter beslissing. Te denken slechts dat ons voorstel van wege ingenomenheid tegen de voorstellers minder aannemelijk kon schijnen, of dat de vertegenwoordiging in staat ware de zaak des lands aan partijzucht op te offeren, ware een blaam, dien Nederlandsche Staten-Generaal, hopen wij, nimmer zullen verdienen.

»Waarom," vroeg men, »hebben de voorstellers, zoo werkelijk alleen vermindering van den druk der belastingen door hen beoogd werd, aan hunne poging daartoe zulk een eenzijdig karakter gegeven, en niet getracht daarvoor de medewerking ook van eenige leden van andere staatkundige gevoelens te erlangen?" Zijn wij gehouden te verantwoorden, waarom juist wij, waarom niet anderen het voorstel hebben geteekend? Wat is het voorstel anders dan een verzoek aan *al* onze medeleden gerigt, om met ons mede te werken? Welke afgevaardigden het teekenen is onverschillig, daar allen tot indiening van zoodanig stuk gelijkelijk bevoegd zijn. Ons voorstel moest gedurende een reces der vergadering in gereedheid worden gebragt. Waren de leden toen niet afwezig geweest, er zoude zich denkelijk een naijver om deel te nemen hebben vertoond, waarbij men om de Kamer niet met een onbescheiden, talrijken, vooraf reeds beslissenden aandrang te overvallen, welligt het lot, ter aanwijzing van een matig cijfer van namen, had moeten inroepen.

"Is de scheiding der Kamer in partijen zóó sterk, zóó diep, zóó alheerschend, dat, bij een parlementair voorstel, in de eerste plaats niet zijne waarde, maar de politieke kleur der voorstellers in aanmerking wordt genomen? Zoo de stem om gehoor in de vergadering te vinden, niet van *ééne zijde* mag komen, hoe zal de Kamer het merk van eenzijdigheid kunnen ontgaan?

Is het thans niet alsof men op nieuw een twistappel in de Kamer wil werpen, en tevens het vertrouwen in de tegenwoordige regering wil ondermijnen?" Indien een verschil van inzigt tusschen volksvertegenwoordigers en de regering strekt om het vertrouwen in deze te ondermijnen en uit dien hoofde moet worden onderdrukt, waartoe dan eene volksvertegenwoordiging!

§ 2. Het vertoog over de onraadzaamheid om van het regt van initiatief, aan de Tweede Kamer door de Grondwet toegekend, gebruik te maken tot een voorstel ter afschaffing van belasting, heeft de strekking om, uit hoofde van een mogelijk misbruik, het regt zelf te laten rusten. Dit ware, naar onze overtuiging, pligtverzuim, waar vermindering van lasten aan de vertegenwoordigers in het algemeen belang schijnt. De vertegenwoordiging is ook in dit opzigt, en in dit opzigt bovenal, geroepen eene regering, die achterblijft, voor te gaan. Of men de lasten der ingezetenen kunne en behoore te verligten, dit punt kan, in eene openbare financiële huishouding, door de vertegenwoordiging even goed als door het gouvernement worden beoordeeld. Maar het gouvernement heeft, bij de natuurlijke zucht om over ruime middelen voor de publieke dienst te kunnen beschikken, ligt meer aan de gronden, die voor het behoud eener inkomst pleiten, dan aan die, welke tot ontheffing dringen. Is nu de regering in dit opzigt langzamer of meer huiverig dan volstrekt wordt gevorderd, het is de taak der vertegenwoordiging, de behoeften des volks tegen overmatige eischen der schatkist te doen gelden.

Over het algemeen schijnt het bij uitnemendheid de bestemming der vertegenwoordiging, tijdige hervorming en verbetering van het belastingwezen te bevorderen. Het regt van initatief der Staten-Generaal kan aan geen doel of onderwerp beter, juister, dan daaraan dienstbaar gemaakt, noch op eene, met hun wezen en oorsprong meer overeenkomstige wijze, in werking gebragt worden.

Men ziet echter in de vrijheid van zoodanig intiatief »ook het gevaar dat, gelijk thans plaats vond, een voorstel van dezen aard ten ongepasten tijde aan de beoordeeling der volksvertegenwoordiging wierd onderworpen; dat tegen het einde des jaars een greep wierd beproefd in het belastingstelsel, en geheel het financiëel stelsel van den Staat." Wij toonden reeds aan, waarom wij het voorstel op geen ander tijdstip hebben *kunnen* doen. Wij moesten afwachten wat de regering deed, en de onderstelling, dat zij op vermindering van lasten bedacht was, scheen niet gewaagd. Eerst na de redevoering van den minister van financiën bij het overbrengen der begrooting en na zijn antwoord van 31 Okt. op het voorloopig verslag over de wet op de middelen, was het blijkbaar, dat de regering den tijd nog niet aangebroken achtte." Doch al hadden wij kunnen kiezen, welk tijdstip is geschikter dan dat, waarop jaarlijks de staatsuitgaven en middelen aan het oordeel der Kamer worden voorgelegd?

Voor het overige is dat verwijt, zoo als geheel het vertoog, dat wij te verschadden in deze paragraaf te beantwoorden, niets anders dan eene exceptie van niet-ontvankelijkheid, welke de Kamer door haar besluit, om ons voorstel in overweging te nemen, reeds heeft verworpen.

§ 3. [illegible] wijst op den staatkundigen toestand van Europa, op de onraadzaamheid om belastingen af te schaffen, terwijl de oorlog in het oosten van ons werelddeel ontstoken is; op de mogelijkheid dat Nederland ter bescherming zijner onzijdigheid, tot bescherming zijner handelsvloot, of zelfs ter beveiliging tegen aanranding van buiten, maatregelen van voorzorg nam.

Wat die zorgen voor de toekomst betreft, de juiste aanmerkingen, aan het slot dezer paragraaf voorkomende vernietigen de gemaakte tegenwerpingen geheel en al. Wil men de kansen der toekomst zóó zeer op den voorgrond plaatsen, men zou nimmer tot eene vermindering van lasten kunnen besluiten.

Overal schier in ons werelddeel denken de regeringen anders dan hier te lande over het vraagstuk, of het al dan niet raadzaam zij de levensbehoeften zoo goedkoop mogelijk te maken. Engeland zorgde sinds jaren stelselmatig daarvoor. Frankrijk, België en Duitschland nemen belangrijke maatregelen, om in de behoeften van het oogenblik te voorzien. Hier te lande deed de regering in 1847 ten minste eene poging, om bij de toen bestaande duurte aan billijke wenschen te gemoet te komen. In 1848 was het de eerste zorg der toen opgetreden regering, het bewijs te geven, dat zij het gewigt van het vraagstuk ten volle besefte; sedert dat jaar was de zaak onafgebroken een voorwerp van zorg van regering en kamer beide.

Overdreven zorg voor de toekomst mag niet uit het oog doen verliezen, dat ook de tegenwoordige tijd zijne wenschen heeft; met het oog op de eventualiteiten der toekomst, dient men ook die wenschen in aanmerking te nemen en in het oog te houden wat elders geschiedt.

§ 4. De bevreemding waarmede men, naar luid van deze paragraaf, vrij algemeen zou hebben gelezen hetgeen omtrent de koloniale geldmiddelen in de memorie van toelichting is gezegd, zou welligt minder groot zijn geweest, indien men die memorie met meer onbevangen oordeel had willen nagaan en aan de feiten toetsen.

Dat de koloniale bijdragen altijd eenigermate wisselvallig zijn, is door de voorstellers geenszins ontkend. Zij hebben alleen gemeend te mogen wijzen op de *overdreven vrees*, die daarover dikwijls aan den dag wordt gelegd. Zij wenschten hunnerzijds de zaken vooral niet in een al te schoon daglicht te stellen. Daarom maakten zij gewag van het middelbaar cijfer van geldelijke opbrengst der koloniën over de laatste *twintig* jaren ad ƒ11,486,959 34½. Met bevreemding zien zij dat aan dat cijfer thans een argument wordt ontleend tegen hun beweren; dat er geene gegronde vrees voor eene afneming der koloniale opbrengsten kan bestaan.

Hadden zij een sterk gekleurd tafereel van voorspoed willen malen, zij zouden voorzeker niet op de opbrengst der koloniale geldmiddelen van de laatste *twintig* jaren maar van de laatste *vijf*, hoogstens van de laatste *tien* jaren hebben gewezen; zij zouden in hunne opgaven de zoo uitstekend voordeelige jaren 1852 en 1853 niet geheel buiten de rekening hebben gelaten. Naar hunne *overdreven matige* berekeningswijze komen onder de twintig jaren ook voor de jaren 1832 waarin slechts ƒ766,500; 1833, waarin slechts ƒ1,200,000; 1834, waarin ƒ2,000,000; en 1835, waarin slechts ƒ2,500,000 uit de koloniale geldmiddelen werd bijgedragen.

Neemt men daarentegen de opbrengst der *tien* laatste jaren, van 1842—1853, in aanmerking, waaronder het ongunstige jaar 1848 alzoo is begrepen, dan krijgt men een gemiddeld bedrag van ƒ14.357,735.39, *en daarenboven* eene reserve van ƒ16,410,266.89, welke voor de kosten van het herstel van het Nederlandsch Indische muntwezen *nu reeds aanwezig is.*

Neemt men de opbrengst van slechts de laatste *vijf* jaren in aanmerking, dan verkrijgt men een gemiddeld bedrag van ƒ16,250,278.86 's jaars *en daarenboven* de reserve voor het Indische muntwezen zoo even genoemd.

Voorzeker, met deze cijfers voor oogen, zal men moeten erkennen dat de vrees voor een tekort op de bijdragen der koloniale geldmiddelen zeer overdreven kan worden. Het jaar 1848 wordt nu weder als voorbeeld aangehaald ten bewijze van de wisselvalligheid dier bijdragen. Maar men verzuimt er bij te voegen, dat het jaar 1849 het tekort op die bijdragen van het jaar 1848 bijna geheel goedmaakte. En terwijl men niet nalaat telkens terug te wijzen op meeningen en beschouwingen vroeger ter dezer zake geopenbaard, draagt men angstvallig zorg geen gewag te maken van de omstandigheden, waarin men zich vroeger bevond. In 1852 was nog het grootste deel der middelen tot dekking der uitgaven, benoodigd voor het herstel van het Indische muntwezen, niet aanwezig. Bij het voorstel van wet in 1852 te dier zake ingediend, moest daarover op eene inkorting van het zoogenaamd administratief kapitaal in Oost-Indië en op de opbrengst eener leening ad. 4 pCt. rente worden gerekend. Thans, ten gevolge van de gunstige uitkomsten van de dienstjaren 1852 en 1853, zijn de middelen tot dekking dier uitgaven, blijkens de opgaven van de regering zelve, genoegzaam geheel, ja naar het oordeel van velen reeds werkelijk in hun geheel voorhanden. Op verdere bijdragen van de Oost-Indische geldmiddelen voor dit doel behoeft derhalve bijna niet of in het geheel niet meer gerekend te worden.

Indien de meerderheid, wier gevoelen hier wordt uitgedrukt, meer onpartijdig onderzoek naar de waarheid had gelieven te doen, zou dit feit niet zoo geheel met stilzwijgen zijn voorbij gegaan. De tegenw. regering heeft de handen ruim wat het herstel van het Indisch muntwezen betreft; de handen waren vroeger daaromtrent gebonden. De voorstellers meenen te mogen vragen, of men dit zoo geheel over het hoofd mag zien, daar waar op vroeger meening wordt gewezen. De vraag, waar het hier bovenal op aan komt, is deze: Is het batig slot der koloniale middelen nog noodig tot dekking van de *gewone* Staats-uitgaven, of moet het enkel worden beschouwd als eene bron van inkomsten, die strekken kan tot amortisatie en tot dekking van geheel buitengewone uitgaven?

Dat dit het geval is, daarvoor kan geen redelijke twijfel bestaan.

Reeds in de jaren 1850—1852 is het batig slot van de Oost-Indische geldmiddelen niet anders noodig geweest dan tot dekking van geheel buitengewone uitgaven, van het restant van het tekort over 1848, alsmede tot amortisatie van schuld.

Dit blijkt uit de officiële bescheiden door de regering overgelegd: *vooreerst:* uit het algemeen overzigt van de ontvangsten en uitgaven dat in 1852 bij het indienen ter begrooting werd gevoegd; *ten tweede:* uit de stukken, thans door de regering overgelegd. Ziehier de cijfers:

Vooreerst het dienstjaar 1850.

De som der uitgaven was in dat jaar		ƒ70,012,193 04
Daaronder waren geheel buitengewoon de kosten van herstel v. h. muntwezen hier te lande	ƒ 533,017 08	
en voor amortisatie werd besteed . . .	» 1,299,923.84½	
		» 1,832,940 92½
Blijft voor de gewone uitgaven		ƒ68,179,252.11½
De som der inkomsten was . . .	ƒ75,983,998 29½	
Daarvan af hetgeen uit de Oost-Indische geldmiddelen *boven de* 14½ millioen was bijgedragen . . .	ƒ 2,300,000 00	
Blijft gewone inkomsten, met 14½ millioen uit de koloniale middelen		» 73,483,998.29½
Blijft		ƒ 5,304,746 18

Dus *meer* dan het gewone batig slot der Oost-Ind. geldm.

Het jaar 1851.

De som der uitgaven was toen . . .		ƒ74,049,086 13½
Buitengewoon waren daaronder:		
a. de kosten voor de demonetisatie van het goud . . .	ƒ 933,357 48	
b. de betal. der achterstallige schuld aan Rusland . . .	» 1,318,750.00	
en voor amortisatie van schuld . . .	» 3,260,475.92½	
		» 5,512,583 40½
Blijft gewone uitgaven		ƒ68,536,502.73
De som der inkomsten was . .	ƒ76,473,297.54½	
Daaronder eene bijdrage uit het domeinfonds . . .	» 2,960,500.00	
Blijft voor gewone inkomsten, met 14½ millioen uit de koloniale geldmiddelen		ƒ73,512,797.54½
Blijft . . .		ƒ 4,976,294.81½

Dus *meer* dan het b. slot à ƒ4,700,000.

Het jaar 1852.

(Zie n°. 76 en 80 van de stukken bij de begrooting voor 1854 gevoegd).

De som der uitgaven wordt in n°. 76 *voorloopig gesteld* op		ƒ68,934,091.74
af: hetgeen voor amortisatie op deze dienst is besteed		» 539,500.00
Blijft gewone uitgaven . .		ƒ68,394,591.74
De som der inkomsten was . .	ƒ73,652,595 11	
Af: hetgeen uit het domeinfonds aan dit dienstjaar is toegevoegd (wet 4 November 1852) . .	» 239,500.00	
Blijft gewone inkomsten, met 14½ millioen uit de Oost-Indische geldm.		ƒ73,413,095.11
Blijft . . .		ƒ 5,018,503 37

Derhalve ook al meer dan het batig slot der Oost-Indische geldmiddelen.

Ook over 1853 zal de uitkomst buiten eenigen twijfel de zelfde zijn. In de eerste tien maanden van dit jaar bragten de belastingen ƒ 950,000 *meer* op dan in de eerste tien maanden van 1852.

Waar de ondervinding van vier jaren zoo luide spreekt, nu de zorg voor eenige groote buitengewone uitgave die men voorzien kan (voor het herstel van het muntwezen in de Oost-Indië), opgeheven is, daar kan men inderdaad geene redelijke vrees koesteren of de toekomst zóóveel minder goeds zal opleveren.

Maar, zegt men: de inkomsten der koloniën zullen verminderen, de uitgaven vermeerderen.

De voorstellers zullen hetgeen dienaangaande in het verslag voorkomt, op den voet volgen.

a. Er zijn, zegt men, meer uitgaven in de koloniën te doen; men noemt daarvan eenige voorbeelden op. Men neme dit voor een oogenblik als juist aan. Maar zoo men dat stelt, vordert dan de onpartijdigheid niet, dat men, tegen over die vermoedelijk meerdere uitgaven ook de reeds bekende en nog te verwachten meerdere inkomsten en baten der kolonie in rekening brenge?

De voorstellers wijzen:

1°. op de geheele delging van de koloniale schuld, bekend onder den naam van Nederlandsch-Indischen achterstand. Daardoor vervalt eene jaarlijksche uitgave van [illegible]00,000 op het Indische budget;

2°. op de hoogst aanzienlijke besparingen die in de laatste zes of zeven jaren zijn bewerkstelligd op den vervoer en de verzilvering van de Indische produkten. De Minister van Kol. toonde aan in de zitting van den 8 Dec. 1851, (Bijblad 471) dat de besparingen destijds reeds eene som van *f* 5,015,227 's jaars bedroegen. Sedert dat tijdstip zijn die besparingen nog vermeerderd: eerst door eene nieuwe vrachtsvermindering, laatstelijk door het kontrakt met de Nederlandsche Handel-maatschappij, zoodat men die althans nu wel op 5½ à 6 millioen 's jaars kan begrooten.

In die besparingen vooral moet men den waarborg zoeken voor eene grootere zekerheid van het regelmatig inkomen der koloniale bijdragen. Sedert dat die besparingen aan 's Rijks middelen zijn verzekerd, is de opbrengst van de koloniale bijdragen immers zoo aanzienlijk gestegen;

3°. op de vermeerdering van produktie die uit de verhooging van dagbladen voor de inlandsche bevolking te gemoet gezien moet worden. Onder het bestuur van den vorigen Gouverneur-Generaal, in den jare 1849, vond eene verhooging van dagloonen plaats. Die verhooging, gepaard met vrijwilligen arbeid, leverde eene besparing op van niet minder dan 65 pCt. op de uitgaven voor publieke werken. Men zie het verslag van den minister van koloniën wegens *het beheer en den staat der Koloniën* in 1849, aan de Tweede Kamer ingediend, bladz. 150; geene *vermeerdering* maar *vermindering* van uitgaaf was het gevolg dier verhooging van loon aan de inlandsche bevolking."

Eene verhooging van loon zal gewis opgewogen worden door eene vermeerdering van arbeid, dus van produktie. Daarenboven, de toegestane verhooging van loon, waarop het verslag doelt, geldt alleen de koeli's, in dienst van de suiker-fabriekanten, aan wien desniettemin geene verhooging van prijs voor de te leveren suiker is toegestaan. Op de uitgaven der kolonie kan [illegible] verhooging dus geen invloed hebben;

4°. op den vooruitgang van produktie op Sumatra en Celebes. Die vooruitgang is zoo groot, dat zij den Minister van Koloniën bewogen heeft om het bedrag der hoeveelheden inlandsche produkten, waarover het gouvernement zich de vrije beschikking in Oost-Indië voorbehield, sedert Febr. tot Okt. 1853, te verhoogen met 50,000 pik. Die toenemende opbrengst moet noodwendig meer inkomsten in de koloniale kassen doen vloeijen;

5°. op den vooruitgang der produktie, die eene vermeerdering van het getal ambtenaren, indien daartoe wordt overgegaan, ook noodwendig hebben moet.

Een en ander toont volledig aan, dat, indien de koloniën meer uitgaven mogten eischen, het haar ook geenszins aan vooruitgang in middelen ontbreekt, noch ontbreken zal.

b. In de tweede plaats beweeet het verslag, dat er achteruitgang der kultures, vooral der koffijteelt, plaats heeft.

Is die achteruitgang eene waarheid? Welk bewijs bestaat daarvoor, behalve de onbewezen klagten, op grond van partikuliere korrespondentien aangevoerd? De opgaven en ramingen der Regering toonen veeleer het tegendeel aan.

Voor het jaar 1853 werd slechts op eenen verkoop van 925,000 pikols koffij gerekend. De gezamenlijke veilingen hebben een bedrag van 944,114 balen, of een gelijk getal pikols nagenoeg opgeleverd.

De hoeveelheden van andere produkten, die in dit jaar worden geveild, zijn niet beneden de raming gebleven. De regering zelve raamt de hoeveelheden der hoofdprodukten, die vermoedelijk in 1854 verkocht zullen kunnen worden, niet minder dan voor 1853. Men mag dus vragen waaruit de bezorgdheid voortvloeit, te dezer plaatse aan den dag gelegd?

Het verslag zegt dat de herhaalde aanvallen op het kultuurstelsel groote slapheid en inschikkelijkheid bij de ambtenaren in Oost-Indië ten gevolge zouden hebben gehad. Men meent dat reeds in een der distrikten op Java de koffijpluk achterwege gebleven zou zijn. Behalve deze onbewezen daadzaak, zijn geene feiten aangevoerd. Is deze daadzaak waar, de betrokken ambtenaar zou zijn eigen belang slecht verstaan hebben, maar zou ook, wegens zijn pligtverzuim, strafwaardig zijn.

De pacht op de bazars is, zegt men, reeds uit de rij der Indische belastingen verdwenen. Het feit is waar. Maar waarom verzwijgt het verslag het daar tegenoverstaande feit, dat, in plaats van de bazarpachten, eene verhooging van de landrenten, verhooging van de belasting op het bedrijf, en eene verhooging van de belasting op rijtuigen en paarden zijn ingevoerd, en dat de prijs van het zout door het gouvernement is verhoogd; een en ander bij publikatie van 16 December 1852?

c. De meerdere kosten voor de dekking van het Indische tekort zouden ook strekken tot vermindering van de zekerheid der koloniale bijdragen. Het verslag berekent de kosten daarvan op *f* 1,020,000 's jaars.

Die berekening, gesteld dat alleen door uitzending van specie in de behoefte van Indië kan worden voorzien, is, het blijkt al dadelijk, fautief.

Vooreerst, men berekent onder de minste winsten en meerdere uitgaven de *renten* van de over te zenden specie.

Dat een handelshuis daarop rekent bij het ontwerpen van zijne ondernemingen, is geheel in de orde. Maar de Regering, die de specie welke zij uitzendt, in hare kas heeft, en bij niet-uitzending in kas zou behouden, kan geen renteverlies berekenen. Zij zet het geld, dat zij in kas heeft, niet op renten uit; zendt zij het naar de koloniën, dan heeft zij geen verlies.

De assurantie wordt berekend op 3 pCt. De premie voor specie, per zeilschip of per landmail, bedraagt slechts 1½ à hoogstens 2 pCt.

En wanneer die specie met 's Lands schepen van oorlog verzonden wordt, vervallen de kosten van vracht en afscheep bijna geheel, die van assurantie zeker geheel; met die verzendingswijze bespaart men de premie.

Men brengt in rekening ten *eerste*, de renten, die men onderstelt, dat de gouverneur generaal nu voor op te nemen gelden zal moeten betalen (hetgeen bij eene goede administratie toch niet ligt, en althans niet regelmatig zal geschieden); en ten *tweede*, de renten, die het departement van koloniëen van de uit te zenden fondsen zal missen.

(Vervolg in het Bijvoegsel.)

Men leest in de *Volkshalle*:

»Het berigt dat het groothertogelijk ministerie van Baden zich tot den Pauselijken Nuntius te Weenen, den Kardinaal Viale-Prela heeft gewend ter opheffing der moeijelijkheden in de kerkelijke quæstie, wordt bevestigd en tevens gemeld, dat van Rome het antwoord is gekomen: »dat, alvorens tot eene tusschenkomst en bemiddeling van Rome sprake kan zijn, het ministerie zijne ordonnantie van 7 November hebbe *in te trekken*."

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 13 December.

In deze zitting is aangenomen:

1°. het wets-ontwerp [illegible] middelen tot dekking der uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting [illegible] met 35 tegen 24 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Dommer van Poldersveldt, de Lom de Berg, Ter Bruggen Hugenholtz, van Hoëvell, Reinders, van Bosse, Thorbecke, van der Veen, Blanpot ten Cate, Jespers, de Poorter, Beens, van den Heuvel, van Eck, Meeussen, Storm, Hengst, Strens, de Man, Bots, van Wintershoven, Sloet tot Oldhuis, Luijben en Zijlker.

2°. het wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Ruephen met algemeene stemmen;

3°. de wets-ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen in de provincie Zuidholland, Zeeland, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe met algemeene stemmen, met uitzondering van dat betrekkelijk Friesland, waartegen de heer de Poorter gestemd heeft; en

4°. het wets-ontwerp tot vermindering der regten op de granen en andere levensmiddelen met algemeene stemmen.

Aanst. Donderdag zal de Kamer in behandeling nemen het voorstel van negen leden, betrekkelijk de afschaffing van den accijns op het geslagt en het tonnengeld van de zeeschepen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 December. Men leest in den *Moniteur*: Het gouvernement heeft van Weenen dd. 11 December de volgende telegrafische dépêche ontvangen:

»Op den 30 November heeft de Russische admiraal Nachimoff met zes linieschepen den ingang der reede van Sinope overweldigd en na een uur vechtens heeft hij zeven fregatten, twee korvetten, een stoomboot en drie transportschepen in den grond geboord. Het minst beschadigde fregat, 't welk de Russen naar Sebastopol opbragten, heeft men in zee moeten verlaten, en Osman Pacha is met zijn gevolg op het admiraalschip overgescheept. Een aide de kamp van vorst Mentschikoff heeft den 5 December deze tijding te Odessa gebragt, en van daar is zij door de telegraaf te Weenen gekomen. Zij is bevestigd door Bucharest.

— Het *Journal des Débats* wijdt aan het zeegevecht te Sinope een artikel en ziet in de nederlaag door de Turksche vloot geleden een groot onheil voor het Ottomanische leger, ter oorzake van het gewigt der militaire positie te Sinope. Deze stad, zou naar beweerd wordt in de handen der Russen, een soort van Gibraltar voor de Zwarte zee kunnen worden, 't welk zoo de oorlog bleef voortduren, hen in de gelegenheid zou stellen om zonder weerstand aanzienlijke legers te ontschepen tot in het hart van Klein-Azië en ter afsnijding van de gemeenschap tusschen Konstantinopel en Erzerum.

— De *Patrie* daarentegen hecht oneindig minder gewigt aan de overwinning van Rusland te Sinope en beweert dat zij grootendeels is toe te schrijven aan de overmagt der Russen, die 630 vuurmonden tot hun dienst hadden, wijl de Turken er slechts 100 konden tegenover stellen.

Men wil dat de Oostenrijksche Internuntius de laatste Weener voorstellen aan den Divan heeft doen teekenen, in vereeniging met den Franschen gezant. Lord Stafford Redcliffe zou echter de hoop nog niet hebben opgegeven om de Nota van het Londensche kabinet door den Sultan te doen aannemen. Doch te gelijk wordt verzekerd dat de Sultan stellig blijft weigeren in eenig voorstel te treden, zoo lang de Russen de vorstendommen niet hebben ontruimd, zelfs wil men dat de Porte spreekt van vergoeding van oorlogskosten.

— De *Siècle* heeft eene waarschuwing ontvangen ten gevolge van een artikel over de in-hechtenis-neming van den advokaat Hubbart.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 12 Dec. Gelijk voor eenige dagen gemeld is, werd het *Constantia-Gesellschaft* te Aken op bevel der politie opgeheven; daarop werden de leden tot eene vergadering opgeroepen, ten einde hen van die opheffing kennis te geven en tot het bepalen en overwegen der door de wet voorgeschreven statuten over te gaan. Maar reeds voordat de vergadering zitting had genomen, werd ze door een kommissaris van Policie nogmaals opgeheven. Aangezien nu in eene vergadering de ontworpen statuten niet kunnen worden goedgekeurd, heeft men ze aan elk der leden ter goedkeuring gezonden. De statuten voeren tot opschrift: *Constantia vincit omnia*, en de eerste paragraaf luidt als volgt: »Als Katholieke Vereeniging paart *Constantia* gezellig verkeer aan de bevordering van kerkelijke en burgerlijke belangen." De vereeniging wacht nu of men haar verdere moeijelijkheden in den weg zal stellen.

— Aan het berigt dat de minister van Eeredienst, de heer von Raumer, op hoog bevel, den Hoogw. Aartsbisschop van Freiburg heeft te kennen gegeven, dat ZH. ten aanzien Hohenzollernsche lande al de regten zou bezitten welke de overige Bisschoppen in Pruissen uitoefenen, kunnen wij voegen, dat men overtuigd is, dat de hooge regering van Koblentz dat gelukkig denkbeeld het eerst doen ontstaan en tot de uitvoering er van het meest bijgedragen heeft. Het was mitsdien niet ten onregte toen wij (*Deutsche Volkshalle*) de zaken der Bovenrijnsche Kerkprovincien besprekende deden uitkomen, dat Pruissen in de toekomstige regeling der betrekking tusschen de wereldsche en kerkelijke magt een woord te zeggen had.

— Baden 2 December. Men ziet hier tooneelen, die aan de vervolgingen der eerste Christenen herinneren. Ambtman Winter in Lorrach een protestant, gaat voort met Geestelijken gevangen te nemen, schoon de Katholieken in dit gewest gedurende den tegenwoordigen heiligen tijd zonder zielverzorgers zijn.

— Karlsruhe, 5 December. Het berigt dat de stadsdirekteur Uria te Heidelberg gestraft zou zijn geworden met tijdelijke schorsing van zijn ambt, is bewezen geheel ongegrond te zijn.

De alhier uitgegevene kourant behelst dagvaardingen tegen den uitgever van de *Duitsche Volkshalle* en het *Mainzer Journal*, wegens het storen der openbare rust, enz.

— Heidelberg, 7 Dec. Die weinige geestelijken, welke vroeger weifelachtig waren, keeren nu tot gehoorzaamheid jegens hunne overheid terug.

Freiburg. Den 23 dezer maand is voor het geregtshof alhier het regtsgeding tegen het *Mainzer Journal*, en den 26 tegen de *Deutsche Volkshalle* behandeld. De eisch is in beide gevallen 3 maanden gevangenisstraf en een geldboete van 200 fl.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 December.

Tarwe onveranderd: 130 ℔ Pommer *f* 450.

Rogge iets hooger met goeden handel; verkocht 116 ℔ jar. Petersb. *f* 300; 117 ℔ n. Arch. *f* 306; 118 ℔ j. dito *f* 308½; 120 ℔ n. Petersb. *f* 316; 118 ℔ Donau *f* 305.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Pommer Röbs 61½ £. Op 9 vaten Olie in Dec. ek. 72 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 41½, Vliegend *f* 40; 1e Mei ek. *f* 40½, 41; Sept. *f* 38¾; Oct. *f* 38¾, 9; Nov. *f* 39¾; Dec. *f* 39½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 30½; *Hennepolie* op 6/w. *f* 38½; Vliegend *f* 37.

ANTWERPEN, 13 Dec. *Koffij.* Heden zijn verkocht 600 balen Brazil.

Granen. De markt is zeer vast voor Tarwe en Rogge met eenige omzettingen tot staande prijzen.

LONDEN, 12 Dec. *Suiker.* Zeilende ladingen blijven gevraagd tot volle prijzen. *Geraffineerd.* In *Crushed* is de omzet beperkt, ofschoon de prijzen niet lager zijn.

Koffij. Native houdt zich vast op 47 s. 6 d. a 48 s. voor goed ordinair.

Thee. De omzet was hierin van weinig omvang. Ordinair Congo 1 s. a 1 s. 2½ d.

Talk. Zonder zaken en prijsvast. Petersburger 56 s. in loco.

Granen. Tarwe wordt weinig aangeboden en de prijzen zijn onveranderd. Garst niet lager.

LIVERPOOL, 12 Dec. *Katoen.* Met vaste markt. Verkocht ca. 7000 balen.

BORDEAUX, 9 Dec. *Voorloop* 2 fr. hooger. 3/6 fr. 194 voor dadelijk.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		13 DEC. 4½ u. gebl	14 DEC.		4 u.	geb.
NEDERL., Werkel. Sch. a	2½ pCt.	61 13/16	61½	a	61 13/16	
Dito Dito	3 »	73 15/16	73⅞	»	74	
Dito Dito	4 »	93 1/16	92⅞	»	93 1/16	93 1/16
O. I. Leening 1844	4 »			»		
Amortis. Syndic.	3½ »			»		
Handel-Maatschappij	4½ »	123½		»		
Aand. Rijn-Spoorweg.	» »	100		»		
Aand. Holl. S. M.				»		
Obligatien	» »			»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½ »			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »	50 7/16	50 7/16	»	50 9/16	
FRANKRIJK, Obligatien	3 »			»		
SPANJE Nieuwe	1 »	21⅝	21 9/16	»	21 11/16	21 11/16
Dito	3 »		45 11/16	»		
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	41 9/16	41½	»	41 11/16	41 11/16
Coup. Bewijzen.		5 5/16	5¼	»	5⅜	
Amortisable Schuld	»	4 13/16		»		
PORTUGAL te Londen	5 »	36¾	36⅝	»	36 13/16	36 13/16
Dito uitgestelde	»			»		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	104¾	103⅛	»		
Dito Dito 1828 en 1829	» »	103¼		»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »	94⅝		»		
Dito	4½ »	95	95	»		
Dito bij *Hope*	4 »	89		»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	87⅞	87¾	»		
Dito bij *Id.* 5de Serie	4 »	87⅜		»		
Cert. te Hamburg	5 »		100⅛	»		
Inschrijving in Assignat.	6 »			»		
Cert. van dito	» »			»		
POLEN, Certifikaten	4 »	82¼		»		
Dito Aand. à fl. 500				»		
Dito met Lot. » 300				»		
AMERIKA, Bank-Actiën				»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*				»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	76 13/16	76 5/16	»	76⅝	
Dito 1852	» »			»		
Dito 1847	2½ »	39⅝	39½	»		
Dito 1851	2½ »	39⅝	39½	»		
Dito 1849	5 »	91⅝	91⅜	»	91½	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	» »			»		
Dito	4 »			»		
Letter B	5 »	91⅝	91⅜	»	91½	
Aand. met Loting fl. 500	» /			»		
Nieuwe dito » 250	»			»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt			»		
BRAZILIE te Londen 1824	5 »	95½	95¼	»		
Dito Leening 1843	5 »			»		
PERU	4½ »	67⅜	67¼	»		
MEXICO Nieuwe	3 »	22 15/16	22 11/16	»	22 13/16	
VENEZUELA à £ 100	3½ »			»		
GRENADA à £ 100	2 »			»		
Dito Uitgestelde		8¼	8	»		
ECUADOR à £ 100	»			»		

Mexiko onbepaalde 22½, ⅝, ⅝.

Nadat de prijzan bereids eene neiging tot achteruitgang getoond hadden, blijft de stemming over het geheel gunstiger, met koopers in Hollandsche, Spaansche, Portug., Russische en Oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 3¼ pCt, Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55½	Livorno	2/m.	*f* 38⅝
»	zigt	» 56	Napels	»	» 81
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55¾	Weenen	6/w.	» 30
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 54, 1840, 1842 4½ pc. 96⅛; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21½; Binnenl. 3 pc. 42; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 80⅛.

PARIJS, 13 Dec. Fransche 3 pc. 75.85; 4½ pc. 102.—; Spanje 3 pc. Binnenl. 42⅛; id. 1 pc. 22, Russen 4½ pc. —; [illegible] pCt. —; Romeinsche Leening 1850 92¼.

LONDEN, 13 Dec. Cons. kont. 94⅝ a —; op tijd 94⅝ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 98½ a 99; 1852 92 a 94; Den. 3 pc. [illegible] 102 a 104; Ecuad. 5⅛ a 5⅜; Gren. 21¾ a 22¼; Uitgest. [illegible] Mexiko Nieuwe 24⅝ a —; Peru 4½ pc. N. [illegible] a 50½; Rusl. 1822 5 pc. 112 a 113; (N.) 4½ pc. [illegible] Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 42¼ a 42¾; 3 pc. — a —; Spanje [illegible] 22⅛ a —; 3 pc. 46½ a —; Coup. cert. 5¼ a 5⅜; Passieve [illegible] —; Holl. 2½ pc. 64¼ a —; id. 4 pc. 95¾ a —; Venez. 31 a 33; Uitg. 13 a 14; Wissel op Amst. *f* —.—; 3/m. —. [illegible]

WEENEN, 13 Dec. Met. 5 pc. 93¼; Bank-Actiën [illegible] Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.13; Zilver [illegible]

BERLIJN, 12 Dec. Pruissen 3½ pc. 92; Loten —; Rusland Stiegl. 4 pc. 92½; Pools. 4 pc. 85⅝; Loten fl. 500 88⅝; Oost. Met. 5 pc. 82½; Amsterdam zigt 142⅛; id. 2/m. 141⅞.

HAMBURG, 12 Dec. Rusl. Cert. 100¼; Den. 3 pc. 79; 5 pc. 97; Oostenrijk. Met. 5 pc. 92; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl. 3 pCt. 39¼; Mexiko 19¼.

FRANKFORT, 13 Dec. Met. 5 pCt. 80⅞; W. Bank-Aktiën 1404; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 21⅞; id. 3 pCt. 41⅞; Wissel op Weenen 103¼.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 12 Dec. F. W. Schuchard, Vriendschap, Batavia.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 28sten Sept. op 14° N. Br., 18° W. L. Australië, kaptein Tange, van Rotterdam naar Batavia.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 12 December, in het O. Z. Heeren Logement.

N°. 1. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Prinsengracht, W 739; *f* 8950, *f* 50, Opgehouden.

2. Een Huis, Tuin en Erf, Amstel, Z 494; *f* 14800, *f* 200, Opgehouden.

3. Een Huis, Achterhuis en Erve, Dam, E 321; *f* 7450, *f* 70, A. M. Braskamp.

5. Een Koetshuis, Stalling, Tuin en Erve, Keizersgracht, Y 138; *f* 9500, *f* 800, H. B. Lomans, Bz.

6. Een Huis, Tuin en Erve, eerste Weteringdwarsstraat, BB 335; *f* 4125, *f* 100, P. D. Lusink, Jr.

7. Een Huis en Erve, Reguliersgracht, AA 641; *f* 3025, *f* 200, P. Subiese.

8. Een Huis, Achterhuis en Erve, Heerenstraat, RR 228; *f* 2250, *f* 20, H. F. Straatman.

9. Een Huis en Erve, Koestraat, K 206; *f* 1850, *f* 550, P. Subiese.

10. Een dito, Prinsengracht, FF 584; *f* 3350, *f* 300, J. F. Schutte.

11. Een dito, hoek Kerk- en Spiegelstraten, CC 681; *f* 2900, *f* 550, P. Feije.

12. Een Huis, Tuin en Erve, Lange Leidsche Dwarsstraat, CC 391; *f* 2825, *f* 200, F. Reysenbach.

13. Een dito, als voren, CC 392; *f* 2825, *f* 100, B. H. Evers.

14. Een Huis en Erve, Koningsplein, II 413; *f* 5550, *f* 800, H. G. Scheltema.

15. Een dito, St. Jorisstraat, X 269; *f* 2250, *f* 50, J. F. Schutte.

16. Een Huis, Tuin en Erve, eerste Weteringdwarsstraat, BB 336 en 337; *f* 4725, *f* 200, A. Horstman, Jr.

17. Een Tuin en Tuinhuis, Buiten-Singel, tusschen de Wetering- en Utrechtsche Poorten; *f* 1050, *f* 125, B. H. Evers.

18. Een Huis en Erve, Droogbak, TT 55; *f* 3350, R. W. Hartgerink.

19. Een dito, Binnen-Dommerstraat, UU 716; *f* 1300, J. van Dijk.

20. Een dito, naast het voorgaande Perceel, UU 717; *f* 1575, *f* 30, P. Palmboom.

21. Een dito, Binnen-Dommerstraat, UU 667; *f* 1000, *f* 100, R. W. Hartgerink.

22. Een dito, als voren, UU 689; *f* 537, G. van Heerde.

23. Een Huis, Achterhuis en Erve, St. Nicolaasstraat, H 352 en 353, benevens twee Huizen en Erven, in het Korte Hol, H 354 en 355; *f* 1995, *f* 10, A. Langerhuizen.

24. Een Huis en Erve, N. Z. Voorburgwal, in het Romeinsteegje, H 339; *f* 562, *f* 5, Denzelfden.

25. Een dito, Anjeliersgracht, OO 634; *f* 1025, P. Baaij, Jr.

26. Een dito, tweede Lindendwarsstraat, PP 393; *f* 1350, *f* 50, G. van Heerde.

N°. 4 is niet geveild.

ADVERTENTIEN.

(3532) Den 9 December 1853 overleed te Boxmeer, diep betreurd door hare kinderen en behuwdkinderen, in den ouderdom van ruim 74 jaren, na voorzien te zijn geweest van de laatste H.H. Sacramenten, Vrouwe FRANCISCA ADRIANA CLARA VAN DER VEECKEN, Weduwd van wijlen den Heer Mr. A. J. J. H. VERHEIJEN, in leven lid van de 2de Kamer der Staten-Generaal en Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Heden overleed tot onze groote droef heid te onzen huize onze veelgeliefde neef de Heer HENDRIK ANTONIJ BIJVOET, Kandidaat in de Regten aan de Hoogeschool te Leijden, voorzien van de HH. Sakramenten der Stervenden.

's HERTOGENBOSCH, H. A. BIJVOET.
10 December 1853. (3538)

(3544) Heden overleed onverwachts mijne dierbare Echtgenoote CATHARINA HENDRICA TIMMER, in den ouderdom van ruim 38 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 12½ jaar, mij nalatende zes kinderen, alle te jong om het gemis van zoo eene Moeder te beseffen. Na gelukkig en voorspoedig den 8sten dezer verlost te zijn geweest van eenen welgeschapen Zoon, maakte een zenuwtoeval een einde aan haar voor mij zoo onmisbaar leven.

J. T. SJOUKES.

AMSTERDAM, 11 December 1853.

(3539) Heden overleed in den ouderdom van bijna 53 jaren, na tijdig te zijn voorzien van de Heilige Sacramenten der stervenden, onze geliefde Tante, Mejufvrouw TEUNTJE ROKEBRAND, Weduwe den Heer [illegible] RIGTER.

[illegible] N. Jz. RIGTER.
12 December 1853. N. J. DE JONG.

Te Huur voor een' matigen prijs, tegen 1°. Mei aanstaande, voor R. K. Huisgezinnen Een HUIS en TUIN, staande en gelegen te *Ginneken*, in het dorp naast de R. K. Kerk. Het Huis voorzien van zes Kamers, Keuken, Kelder en verdere gerieven. Te bevragen bij den Eerw. Heer Pastoor aldaar. (352[illegible]

(3542) Tegen belooning naar bekwaamheid wordt eene R. K. ARMENSCHOOL gevraagd, een ONDERMEESTER en een KWEEKELING. Zij die verlangen geplaatst te worden, melden zich schriftelijk en vrachtvrij aan, onder Lr. W. bij den Uitgever dezer Courant.

ONDERWIJS.

Men vraagt, zoodra mogelijk, op eene R. K. KOSTSCHOOL, een R. K. MUZIJKMEESTER, in staat om de *Piano*, den *Zang* liefst ook de *Viool* te onderwijzen; alsmede een R. K. SECONDANT, die *Fransch* en de *Cijferkunst* machtig is: aan elk der beide betrekkingen is een honorarium van *f* 150 of meer verbonden, behalve KOST, WASCH en NAAD en gelegenheid ter bekwaming in Talen en Wetenschappen. Men adressere zich met franco brieven, onder de letters X. Y. Z. aan J. HERMANS, Boekhandelaar te Breda. (352[illegible]

GOEDKOOP VLEESCH

BET

VRIJEN AANVOER

of het doel van het Voorstel der NEGEN LEDEN van de Tweede Kamer bereikt, zonder de Voorgestelde afschaffing van den *Rijks-Accijns* op het Geslagt, door Dr. T. T. H. BEELEN, wordt heden Woensdag avond uitgegeven a 25 cts. bij den Boekhandelaar J. BEERENDONK. Heisteeg te Amsterdam, en is mede te bekomen te 's Hage, bij de Gebr. VAN LANGENHUYSEN en te Rotterdam, bij J. A. VAN BELLE.

Wordt niet in kommissie gezonden. (35[illegible]

Heden is bij C. L. VAN LANGENHUYSEN van de pers gekomen en zal binnen eenige dagen verzonden worden:

VOLKS-ALMANAK

VOOR

NEDERLANDSCHE KATHOLIEKEN,

in het jaar des Heeren 1854,

BIJ-EEN-GEBRACHT

DOOR

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

EN

H. J. C. VAN NOUHUYS.

Vercierd met twee platen en een belangrijk facsimile door ED. DUJARDIN.

In deze uitgave van den Almanak komt voor eene zoo naauwkeurig mogelijke opgave der VERNIEUWDE BISSCHOPPELIJKE KERKREGELING van de Nederlanden.

Verder bevat zij:

Jaartellingen, Jaarmarkten enz.; Veranderde Feest- en Vastendagen; Kalender, met oude rijmspreuken; Hemelverschijnsels; Jaargetijden en Dierenriem; Opkomst en ondergang der Zon en Iets wegends den Almanak, door Pastoor M. H. K[illegible]sen; voorts:

MENGELINGEN *in Proza en Poëzij*, als:

Het Kerkelijk Jaar, door H. J. C. van Nouhuys. — [illegible] paar Noord-Hollandsche volks-overleveringen, door Dr. J. F. Nuyens. — De morrende heide-bloemen, door [illegible] Gertruda O. — De Heilige Macarius, door Mr. Prudens [illegible] Duyse. — Bij de overblijfsels van St. Macarius Klooster, door den zelfde. — Het hart van Karel van Gelder, door v. [illegible] De Bisdommen, door J. A. Alberdingk Thijm (met een pl[illegible] jen door Ed. Dujardin). — Sedigheit ende Ledigheit, [illegible] J. M. Dautzenberg. — De Grenspael, door den zelfde. — [illegible] Voghelken ende een Bloemken, door den zelfde. — Aen [illegible] Kint, door J. M. Dautzenberg. — Mijn Voghelijn, door den zelfde. — Schoolplagen, door G. S....... te G. — Het [illegible] huis van Sinte Cathryne te Gent, door J. J. van der Horst. — De Gevonden Schat, medegedeeld door A. D. S. — Afl[illegible] door Pr. J. Dyckmann. — Het Bezoek, door Pr. P. J. Ko[illegible] Aan den Dichter J. Poelhekke, door den zelfde. — [illegible] derbede, door prof P. van der Ploeg, Pr. — Het [illegible] en de Kerk van 't Schoot, door S. J. Funnekotter. — Maria Tesselschade Roemers, door J. A. Alberdingk Thijm (*met een plaatjen tegen over den titel*, door Ed. Dujardin, [illegible] *een* facsimile). — Het oogenblik der Elevatie, door J. Verkuyl. — Het Roosjen, door Pr. J. Dyckmann. — De Kerkwijding te Oegstgeest, door Willem J. N. H. van den Bergh. — Avondstond, door J. Bohl, JGz. — Nog iets over Joost Stalpaert van der Wiele, door J. A. Alberdingk Thijm. — Anekdoten uit de verkeerde wæreld, medeged. door [illegible] Nog Anekdoten. — Bloemen, door J. Bohl, JGz.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en [illegible]

In de onderstelling van eene renterekening, waarvan men uitgaat, zou het verlies niet volgens den indischen, maar volgens den europeschen standaard moeten worden berekend. Niet de indische kas, maar de koloniale kas hier te lande zou thans de voordeelen, zoo zij er waren, genieten van de tien maanden, gedurende welke de wissels loopen; en de gouverneur-generaal, die in vier maanden specie uit Nederland zou ontvangen, zoo hij geldgebrek had, zou niet voor een tijdperk van tien maanden geld behoeven op te nemen.

Het bezwaar uit den verhoogden wisselkoers ontstaande, zal dus lang zoo groot niet zijn als in het verslag wordt voorgesteld, en kan de helft van de berekende som niet bedragen. Maar ook dit bezwaar is ligt te vermijden. De Regering zal de bevoegdheid bekomen, indien het kontrakt met de Nederl. Handel-Maatschappij ook door de Eerste Kamer der Staten-Generaal wordt bekrachtigd, en indien de wet, daartoe strekkende, door den Koning wordt gesanctionneerd, om over eene hoeveelheid van 200,000 pikols koffij en 150,000 pikols suiker op Java te beschikken. Evenzeer behoudt zij krachtens dat kontrakt, de bevoegdheid om, des verkiezende, de andere in art. 1 van het kontrakt niet genoemde produkten en daaronder vooral het *tin*, op Java te verkoopen. Het verlies op de uitzending van specie kan dus vermeden worden, of, zoo de verkoop der produkten hier te lande voordeeliger voor de schatkist blijkt te zijn, wordt het verlies door dat grootere voordeel opgewogen.

d. De mogelijkheid eener prijsvermindering van de koloniale produkten wordt, in het verslag in de vierde plaats vermeld als eene reden van vrees voor vermindering der koloniale baten.

De *mogelijkheid* bestaat, maar ook de *waarschijnlijkheid?* Wat de voorstellers in hunne memorie van toelichting dienaangaande zeiden, wordt in het verslag niet in het minst wederlegd. Duurte van levensbehoeften *kan* op den prijs der koloniale produkten van invloed zijn. Maar op dit oogenblik *is* er groote duurte van levensbehoeften, en de prijs der koloniale produkten blijft staande, zelfs stijgende. En indien daling van prijzen dezer laatste het gevolg ware van de duurte der levensmiddelen, is dan dit niet juist eene beweegreden, om alles te doen wat strekken kan om hierin te voorzien? Elders in het verslag wordt gewezen op de afnemende waarde van de edele metalen. Gesteld dat dit onder de oorzaken der tegenwoordige duurte moet geteld worden, zal dit dan *wel* op den prijs der levensmiddelen, maar [illegible] invloed zijn? En zoo die waarde niet al reeds gedaald of dalende is aan te merken, strekt dan het verschijnsel, dat de koloniale produkten rijzende in prijs zijn, juist in den tegenwoordigen tijd niet ten onwederlegbaren bewijze, dat de sterk toenemende konsumtie ook in Noord-Amerika en Australië de krachten der produktie overtreft? Zal de produktie in Brazilië sterk blijven toenemen, nu de invoer van slaven aldaar is verboden?

Waarschijnlijkheid van groote daling der prijzen van koloniale produkten is vooreerst niet te vreezen. — Het verslag wijst hier ook op het jaar 1848, maar voegt er het jaar 1849 niet bij.

e. Het verslag maakt melding van de mogelijkheid eener uitgave van 22 millioen voor de afschaffing der slavernij in West-Indië.

Zeker, wanneer men zich zoo ver op het veld der hypothesen waagt, zal men wel tot het besluit moeten komen, dat aan eene vermindering van belastingen nooit en in geen geval te denken is.

Eindelijk beweert het verslag, dat reeds in 1854 de begrooting van de opbrengst der kolonie kan falen, en dat daaruit dan een tekort voor het herstel van het Indisch muntwezen kan ontstaan.

Over de mogelijkheid van eene misrekening over de koloniale opbrengst voor 1854 zullen de ondergeteekenden niet verder uitweiden.

Maar zij gelooven te moeten ontkennen, dat daardoor een tekort op de uitgaven voor het Indisch muntwezen zou ontstaan.

Daar latende de vraag, of het herstel van het Indisch muntwezen in één jaar kan plaats vinden, wijzen zij op de omstandigheid dat de zilveren pasmunt, die voor het nieuwe muntwezen noodig zal zijn, in geen minderen tijd dan twee, wellicht drie jaren kan worden vervaardigd.

En wat het eerste betreft, de onderstelling door de voorstellers in hunne memorie van toelichting gemaakt, dat er nog weinig ontbrak aan de middelen, bestemd tot dekking van de uitgaven voor het muntwezen in Oost-Indië, is door de later ingekomene mededeelingen van de regering ten volle *bevestigd* niet alleen, maar het is ook daardoor gebleken, dat hunne berekeningen uiterst matig waren.

Op blz. 4 van hunne memorie van toelichting wezen zij op de som van f 9,179,447.43, die reeds dadelijk voor dat doel beschikbaar en in kas was. Zij stelden de geheele uitgave, waarin nog voorzien moest worden, op f 22,000,000. Zij meenden, dat een zeer groot deel van de dus nog ontbrekende 13 millioen uit de koloniale inkomsten van dit jaar gevonden zou kunnen worden.

En wat blijkt nu uit de opgaven, door de regering zelve gedaan? Ten eerste, dat de, door metaal op *Java* reeds aanwezig nog niet gedekte uitgaaf, in plaats van f 22,000,000, slechts f 16,500,000 in ronde som zal bedragen.

Ten tweede, dat het dienstjaar 1852 nog f 2,230,819.44 meer heeft opgeleverd dan de voorstellers berekenen.

Ten derde, dat *boven* de 3 millioen, die de minister van koloniën op de dienst van 1853 voor dit onderwerp had gereserveerd, *reeds nu vijf* millioen uit die dienst daarvoor beschikbaar zijn.

Hunne berekeningen waren dus, ook wat dit punt betreft, in geenen deele overdreven of op losse gronden steunende.

Maar, zal men zeggen, de gunstiger voorstelling van deze zaak, die uit de opgave der regering voortvloeit, brengt toch mede, dat voor dit onderwerp nog op eene bijdrage uit de koloniale geldmiddelen van het jaar 1854, van f 3.000.000 wordt gerekend.

Op die tegenwerping antwoorden de voorstellers, *eensdeels*, dat de minister van koloniën blijkbaar, nu het koloniale dienstjaar 1853 nog loopt, bij zijne raming van eene *meerdere* opbrengst van *vijf* millioen, nog eene aanmerkelijke reserve heeft gemaakt. De veilingen van *koffij* waren geraamd op 925,000 pikols. Er zijn verkocht 944,114 balen of pikols. De prijs was geraamd op 24 cents, de opbrengst was *ten minste* 30 cents. De veilingen van *tin* waren geraamd op 60 000 pikols, ad f 47 per 50 ned ponden. Er is meer geveild, en tot eenen prijs van f 72 per 50 Nederl. ponden. Deze twee voorwerpen dus geven reeds eene opbrengst van ongeveer f 8,000,000 boven de raming; terwijl de minister van koloniën vooreerst slechts de beschikking vraagt over f 5,000,000 boven de raming. De voorstellers zullen voorzeker die voorzigtigheid in den minister niet laken, maar de cijfers toonen aan, dat hunne onderstellingen geenszins op ijdele gronden steunden.

Anderdeels merkten zij aan dat het nog twijfelachtig mag worden beschouwd, of de kosten, waarvan hier sprake is, zoo hoog zullen moeten zijn, als waarop zij door de regering zijn geraamd: althans wanneer er gevolg moet gegeven worden aan het denkbeeld, om een betrekkelijk klein deel der thans in Java cirkulerende recepissen als muntbilletten in de wandeling te laten.

Dit alles toont, naar de meening der voorstellers, voldingend aan, dat er geen redelijk grond van twijfel bestaat, of de koloniale geldmiddelen zullen in staat blijven, om op te leveren wat men daarvan verwacht.

Het batig slot dier middelen zal over 1854, even als in de jaren 1850—1853, eene bate zijn die men tot amortisatie kan aanwenden, of tot bestrijding van geheel eventuele buitengewone uitgaven. [illegible] dan geraamd, en mindere uitgaven dan begroot zijn, op de begrooting van dat jaar eene som zal overschieten van *vier* millioen; dat er geene reden is om te onderstellen dat dit nu minder het geval zal zijn dan in de vier voorafgaande jaren. En er is reeds op die begrooting eene som van f 1,086.362,50 voor amortisatie uitgetrokken. Men heeft dus ook in 1854 het batig slot niet tot dekking van de gewone uitgaven noodig.

Hieromtrent nu zijn twee tegenwerpingen in het begin dezer paragraaf gemaakt.

De eerste: uit de *inrigting der begrooting* blijkt niet, dat er vier millioen zal overblijven. Schaft men dus f 1,600,000 aan middelen af, dan rekent men blijkbaar op een nog hooger rendement van het batig slot dan nu het geval is, of wel men maakt een te kort.

Maar wie ziet niet in, dat het bij de beoordeeling van het vraagstuk, niet op de *inrigting der begrooting* maar op de *wezenlijke inkomsten en uitgaven*, op de realiteit, en niet op eene raming aankomt?

De tweede tegenwerping is deze: Er zijn er die beweren, dat men eerst dan tot vermindering van lasten kan overgaan, wanneer het blijkt, dat het batig slot der koloniale geldmiddelen niet meer noodig is tot dekking der gewone uitgaven. Met dit stelsel nu is het voorstel in strijd. Want uit het voorstel volgt, dat men, tot dekking der *gewone* uitgaven, *wel* op het batig slot zou moeten rekenen.

Dit zullen de voorstellers niet tegenspreken. Volgens de berekeningen, die zij maakten, zou men over 1854 1/3 ongeveer van het batig slot, begroot op f 4,700,000, tot dekking van *gewone* uitgaven moeten aanwenden, en slechts voor 2/3 tot amortisatie kunnen beschikken. Het is de vraag, of zelfs zij, die het zoo even genoemd stelsel zijn toegedaan, met de voorstellers niet ten minste van gevoelen zijn, dat de omstandigheden, waarin wij ons bevinden, dringend genoeg zijn om te vorderen, dat men van de strikte toepassing van hunnen regel afwijke, en dat men met het oog op die omstandigheden, niet den uitersten termijn afwachte, waarop het met wiskunstige zekerheid te berekenen is, dat het batig slot, tot den laatsten penning toe, tot schulddelging kan worden besteed.

Maar het stelsel zelf komt velen betwistbaar voor. Waar is de volstrekte zekerheid, dat wel de som van f 9,800,000 voor de rentebetaling altijd zal kunnen gevonden worden?

Neemt men het stelsel aan, dat het batig slot der kolonie eene volstrekt onzekere bate is, dan heeft men geen antwoord voor hen, die geene vermindering van belasting willen, voor dat ook die som van f 9,800.000 gemist kan worden, en dus elke verbetering van het belastingstelsel tot in het oneindige willen uitstellen.

§ 6. In deze paragraaf is het verslag getreden in eenige beeijferingen, die strekken moeten om aan te toonen, dat de opbrengst der middelen in het tijdperk van 1849—1852, gemiddeld slechts f 320,000 's jaars is vooruitgegaan bij het vorig vierjarig tijdperk van 1845—1848.

Het is aan de aandacht van de kommissie van rapporteurs ontgaan, dat deze konklusie op eene aanmerkelijke vergissing berust.

Men vergelijkt de *gemiddelde* uitkomst van vier jaren met de *gemiddelde* uitkomst van vier andere jaren. Het verschil van die twee gemiddelden is f 1,307,000. Dat getal nu deelt men door vier om te komen tot het besluit, dat elk der vier jaren van de laatste periode slechts gemiddeld eene meerdere opbrengst van f 320,000 had opgeleverd.

Dit is eene blijkbare dwaling. De kommissie vergat hier dat het cijfer van f 1,307,000 ook een gemiddeld cijfer van vier jaren was. De getallen, door haar vergeleken, zijn niet de som der opbrengsten van de viertallen jaren, waarvan zij de uitkomst vergelijkt; zij zijn de gemiddelden. Het verschil is derhalve, niet het verschil tusschen de *sommen* der opbrengsten van die viertallen, maar het verschil tusschen de *gemiddelden*; dat verschil dus komt, in *zijn geheel* en niet voor *een vierde* slechts, voor de vergelijking van *ieder afzonderlijk* jaar met *ieder ander afzonderlijk* jaar in *elk* der periodes in aanmerking. In plaats dus van eene jaarlijksche vermeerdering van opbrengst van f 320,000, is het wel degelijk eene toeneming van f 1,307,000 over elk jaar, die men in de laatste vierjarige periode boven de vorige vierjarige waarneemt; en even zoo eene vermeerdering van f 244,000 voor elk jaar der periode 1845—1848, boven de periode 1842—1845. Gemiddeld alzoo is de vooruitgang van de opbrengst der gewone middelen niet ½ per cent, zoo als in het verslag wordt beweerd, maar 2½ percent voor elk jaar.

Het is genoeg op dit cijfer te wijzen, om te doen zien, dat onze berekening juist was. En in al de beeijferingen van het verslag is over het hoofd gezien, dat ook ten dezen vermindering van lasten gekompenseerd werd door meerdere opbrengst.

Voorts beweert het verslag:

a. dat de tegenwoordige duurte der levensmiddelen eenen nadeeligen invloed zou hebben op de accijnsen. Men wijst daarbij op de uitkomsten van de jaren 1846 en 1847; men meent dat ten onregte de raming der middelen voor 1854 is afgeschetst als te laag zijnde.

De voorstellers merken daartegen het volgende op:

1°. Zij ontkennen niet, dat verhooging van prijzen vermindering van konsumtie ten gevolge *kan* hebben. Ligt [illegible] Staat, in tijden van duurte, eenig offer behoort te brengen, en juist daar te gemoet moet komen, waar de duurte van levensmiddelen het meest drukt? Gesteld, dat dit tijdstip eenig bezwaar voor de geldmiddelen opleverde, zou dan nog de Staat niet verpligt zijn het zijne te doen, om de algemeene behoefte te helpen lenigen! Maar hoeveel te meer dan, wanneer dit zonder wezenlijk bezwaar voor de financiën geschieden kan, gelijk in onzen toestand blijkbaar het geval is?

2°. dat de raming der middelen te laag is, blijkt, naar de meening der voorstellers, onwederlegbaar uit de cijfers. Zij toonden in hunne memorie van toelichting aan, dat de middelen in de laatste jaren geraamd waren:

voor	1850	op	f 53,336,972.68
»	1851	op	» 53,494,187.68
»	1852	op	» 54,186,630,45
»	1853	was die	» 54,501,397.42½
»	1854	slechts	» 54,594,833.99½

Een *verwijt* aan den minister van Financiën, dat hij met groote behoedzaamheid te werk gaat, hebben de voorstellers niet gemaakt. Zij vroegen alleen, waarom, als eene vierjarige ondervinding leerde, dat de *ramingen telkens* door de opbrengsten met twee millioen meer of min werden overtroffen, of er genoegzame redenen waren om aan te nemen dat de middelen in 1854 *zooveel minder* dan in de vorige vijf jaren zouden opbrengen?

b. Het verslag wijst op de vermindering van inkomsten, die uit de tijdelijke schorsing van de regten op granen en andere levensmiddelen te wachten is. De groote meerderheid, zegt men, verwonderde zich, dat dit door de voorstellers over het hoofd was gezien.

De voorstellers meenen, dat er geene reden tot verwondering aanwezig is, wanneer men zich voor den geest gelieft te stellen, dat eerst zeer onlangs, en dus lang nadat zij hun voorstel deden, aan de voordragt der regering eene wending gegeven is, die het geheele bedoelde verlies van inkomsten voor de schatkist ten gevolge kan hebben. Zij konden althans niet weten, dat men nu zou besluiten om ook de hoogst onbeduidende regten op *rijst* tijdelijk te doen vervallen.

En wat de granen betreft, het voorstel der regering dienaangaande bragt mede, dat de heffing der regten daarop slechts tot 1 Julij zou geschorst worden. Nu hoeft het geen betoog voor hen, die met den loop des handels bekend zijn, dat de invoer van granen uit de Oostzee, van waar de meeste moeten gewacht worden, in de eerste zes maanden des jaars uit den aard der zaak hoogst onbeduidend is. Het verlies voor de schatkist was dus grootendeels geleden;

men heeft de granen, die op 17 September in entrepôt lagen, in konsumtie gebragt; vooreerst, midden in den winter en in het voorjaar was er geen groote aanvoer en dus ook geene groote winstderving voor de schatkist te wachten. Welligt intusschen is er eenige aanvoer uit de Zwarte zee te voorzien. Daaruit, en mits de regering nu heeft voorgesteld de schorsing der regten op granen tot 1 Oktober te verlengen, zal dan ook het gemis van inkomsten ontstaan, hetwelk de voorstellers, bij het indienen van hun voorstel, niet of althans niet in die mate *konden* berekenen.

Tegenover dit geheel tijdelijk verlies van inkomsten staat echter de besparing over, die reeds in het volgend jaar uit het nieuwe kontrakt met de Nederlandsche Handel-Maatschappij zal voortvloeijen, en die tegen het tijdelijk verlies der graanregten ruim opweegt. Daarvan was door de voorstellers ook geene melding gemaakt.

c. Het verslag spreekt van den invloed, dien eene mogelijke daling van den prijs der effekten, ten gevolge van mogelijke staatkundige gebeurtenissen in 1854, op de opbrengst van het successie-regt zou kunnen hebben, en wijst tevens op het wisselvallige van de opbrengst van dit middel.

Wat dit laatste betreft, het aleatoire van de opbrengst van het successieregt wordt geenszins door de voorstelling ontkend. Daarom is het goed, dat men, voor de raming der opbrengst van zoodanig middel, de opbrengst over een eenigzins langer tijdperk naga, om tot de vermoedelijke opbrengst in de toekomst te besluiten.

Wanneer men nu de opbrengst van het successieregt over de tien jaren 1843—1852 nagaat, dan vindt men eene gemiddelde opbrengst van *f* 2,422,657.48; derhalve nog ruim tien tonnen gouds meer dan de som, waarop de opbrengst voor 1854 is geraamd. Ook bij die raming is derhalve de voorzigtigheid zeer verre gedreven, bij eene in de laatste jaren zeer natuurlijke stijging van de opbrengst van dit middel.

Eene daling van den beursprijs der effekten kan invloed hebben op deze opbrengst: dit is onwederlegbaar. Maar men behoort zich daarvan geene overdreven denkbeelden te vormen. Van het totaal van het aktief der boedels, die aan successieregt onderworpen zijn, maken de effekten iets meer dan 1/3 uit: zoo lang dus de goederen, die de overige 2/3 uitmaken, niet ook belangrijk in waarde teruggaan, zal eene daling van den prijs der effekten geenen alles overwegenden invloed uitoefenen.

d. Dat de algemeene welvaart, en dien ten gevolge ook de opbrengst der belastingen in allernaauwst verband staan, en afhangen van de direkte en indirekte voordeelen, die het moederland uit de Oost-Indische koloniën trekt, is wel onwederlegbaar. Maar worden die voordeelen thans bedreigd? Het verslag maakt geene melding van zoodanig gevaar.

Aan het slot van deze paragraaf komt eene berekening voor, welker juistheid zeer betwijfeld mag worden. De gronden daarvan worden niet opgegeven: het is dus moeijelijk die berekening zelve te kontroleren. Het is niet bekend om welke reden men het kapitaal der geamortiseerde schuld op niet meer dan eene waarde van 18½ millioen begroot, Op bladz. 6 van de memorie van toelichting toonden de voorstellers aan, dat, met inbegrip van nog in de schatkist voorhanden en tot amortisatie beschikbare middelen, eene som van *f* 1,483,291.30 aan rente in de laatste jaren geamortiseerd of terstond amortisabel was. Die berekening strookt geheel met de opgaven van den minister van Finantiën, die in zijne aanspraak, bij de indiening der begrooting, het bedrag der met 1854 minder te betalen renten op 11 tonnen gouds schatte; waarbij dan gevoegd moet worden de renten van het fonds der muntbiljetten. Deze som van rente, tegen den penning 25 gekapitaliseerd, geeft eene kapitaalswaarde van *f* 37,207,282.50. Indien er dan nog, tegenover de berekening van eene kapitaalswaarde van *f* 41,250.000, als vertegenwoordigende de som van inkomsten die, naar het voorstel, verloren zou worden, een verschil van 4 millioen overblijft, zoo houde men in het oog, dat de schuld op dit oogenblik, en sedert geruimen tijd reeds naar den beursprijs, meer dan 4 pCt. rente geeft. Naar den koers der 4 pCts. schuldbrieven berekend, zou het te verliezen bedrag aan inkomsten slechts een kapitaal van *f* 37,950,000, naar dien der 2½ pCt., een kapitaal van *f* 39,600,000 vertegenwoordigen. Mogt men dus aan zoodanige fiktive berekeningen groote waarde hechten, dan nog zal men zien, dat er geen noemenswaard verschil bestaat.

§ 6. Het verslag vermeldt de vermoedelijke vermeerdering van uitgaven, die den Staat te wachten staat in 1854, behalve hetgeen deswege reeds door de voorstellers in rekening is gebragt.

In het algemeen merken de voorstellers aan, dat het zeer te betreuren zou zijn, indien onze meer gunstige finantiële toestand moest leiden tot verhooging van uitgaven, en niet tot vermindering van lasten, en indien men den weg van zuinig beheer, in de laatste jaren bewandeld, wederom wilde verlaten.

Eenige der als mogelijk aangewezen nieuwe uitgaven geven hier stof tot de volgende aanmerkingen.

Vooreerst meer uitgaven voor de voltooijing van de droogmaking van het Haarlemmer-meer.

De voorstellers vragen waarom die kosten juist op den dienst van 1854 en niet, zoo als tot nu toe altijd is gedaan, op de vorige dienst, die van 1853, zouden moeten worden gebragt? Waarom, daartegenover, in het verslag gezwegen wordt van de meerdere opbrengst van den verkoop der bereids drooggemaakte gronden, dan waarop gerekend was? Die verkoopprijs kan reeds in 1854, voor een deel, tot amortisatie worden besteed. Op dit voordeel is tot hiertoe nog slechts ter loops door ons gewezen: het verdient toch allezins in aanmerking te komen, omdat ten minste $^{1}/_{5}$ van den verkoopprijs op 1 Julij 1854 wordt betaald, en de koopprijs terstond renten afwerpt ten behoeve van den Staat.

Tegenover de mogelijkheid eener uitgave voor nieuwe kanalen, stellen de voorstellers de omstandigheid, dat de bijdrage aan den Rijnspoorweg in 1854 voor het laatst betaald wordt. Met de nieuwe werken in het verslag bedoeld, zal men zóó spoedig geenen aanvang behoeven te maken, dat een aanmerkelijk deel der daarvoor benoodigde sommen op de dienst 1854 behoeft te komen. Met 1855 vervalt de uitgave voor den Rijnspoorweg, waarvoor in 1854 *f* 640,000 noodig is.

Het verslag wijst op de mogelijkheid, dat de rijzing van den prijs der levensmiddelen vermeerdering van uitgaven voor den staat na zich trekke. De mogelijkheid daarvan wordt niet ontkend. Maar, behalve dat dit een tijdelijk bezwaar is, — dat dit bezwaar, gelijk de ondervinding van 1846 en 1847 geleerd heeft, voor den staat van geen overwegend groote beteekenis is, meenen de voorstellers te mogen vragen, of niet juist dit wederom een bewijs zou zijn, dat er algemeene behoefte bestaat, en dat de staat ook zijner zijds in het belang der ingezetenen eenen maatregel moet nemen, die wezenlijke en geene schijnbare tegemoetkoming kan verschaffen!

Men wijst op de verhooging van prijzen der bouwmaterialen: een en ander brengt men in verband met het verschijnsel, dat men meent waargenomen te hebben, dat wij het tijdperk eener algemeene vermindering van de waarde van het geld zijn ingetreden.

Aangenomen dat dit vermoeden gegrond zij, dan mogen de voorstellers niet onopgemerkt laten, dat van de gevolgen van dit verschijnsel in het verslag geene melding wordt gemaakt, dáár waar over de inkomsten van den staat wordt gehandeld.

Op het cijfer van de te betalen renten zal eene eventueele vermindering van waarde van het geld van geenen invloed hoegenaamd zijn; dus op de helft der staatsuitgaven blijft zij zonder werking.

Gesteld dat zij van invloed op de andere helft (en dat die invloed zóó volstrekt en algemeen zou moeten zijn, althans op het eerste oogenblik, zal wel niemand beweren), zal dan die invloed zich niet doen gevoelen op vele, en daaronder op de voornaamste bronnen van inkomsten van den staat? Bij eene algemeene vermindering der waarde van de edele metalen, zouden levensmiddelen en bouwmaterialen *wel*, maar koloniale waren *niet* in prijs stijgen? De proportioneele belastingen, zoo als: zegel-, registratie- en successieregt, het meerendeel der regten van invoer, niet, in evenredigheid, in opbrengst toenemen?

Het is moeijelijk dit aan te nemen.

Het verslag wijst ook op den wensch van sommigen, om de renten van het depôt voor muntbiljetten te besteden tot nieuwen aankoop van schuld, om het depôt te vermeerderen. Zoo ver de voorstellers weten, wenschte men dat depôt te vergrooten met werkelijke schuld, maar daarentegen de schatkistbiljetten, die thans in het depôt liggen, daaruit terug te nemen, ten einde het depôt uit ééne soort van schuld te doen bestaan. Welnu, dat doel kan spoedig bereikt worden. Men bestede slechts het batig slot van de dienst 1853, dat even als dat van de dienst 1854 vier à vijf millioen zal bedragen, tot aankoop van schuld om het depôt voor de muntbiljetten aan te vullen; dan behoeft men verder geene *bijzondere* bestemming aan de vrijvallende renten van dat depôt te geven.

De aanmerking, die hierna in het verslag volgt, is eene dier hypothesen, waarover het niet noodig schijnt breed uit te weiden. Gaarne geven de voorstellers toe, dat, *indien* aan de fondsen, tot amortisatie bestemd, eene andere bestemming moest gegeven worden, zij niet meer tot amortisatie kunnen besteed worden. Het is de vraag, wat het meest *waarschijnlijk*, niet wat alleen *mogelijk* is. Voorts blijkt uit deze aanmerking, dat de Commissie van Rapporteurs ook hier de bedoelingen der voorstellers verkeerd heeft begrepen. Zij spreekt van de winst op renten, die het gevolg zou zijn van de amortisatie uit het batig slot VAN **1854** te doen. De voorstellers hebben daarvan niet gesproken. Zij wezen op de amortisatie, die uit het feitelijk reeds aanwezige batige slot VAN **1853** kan worden bewerkstelligd. Daarover is nog geene beschikking door de Regering gevraagd.

Er volgen nu nog drie opmerkingen in het verslag.

a. Men berekent, naar eene vergelijking met de uitkomsten van de dienst 1852, dat over 1854, behalve de renten der schatkistbiljetten, op niet meer dan *f* 700,000 besparing op de uitgaven voor 1854 te rekenen valt.

Derhalve met de renten der schatkistb. *f* 1,116,000.

Het verslag vergenoegt zich ook hier met de bloote opgave van het resultaat eener berekening, zonder de gronden op te geven waarop die rust. Men kan ze dus niet beoordeelen. [illegible] is, blijkt onwederlegbaar uit de volgende omstandigheid.

Op den rekapitulatie-staat (No. 76) der stukken bij de begrooting gevoegd), wordt eene natuurlijke zeer voorloopige opgave gedaan van de uitgaven over 1852. De ondervinding doet zien, dat men later veel aanzienlijker overschotten vindt, dan op dien staat kunnen aangewezen worden.

De opmaking van den rekapitulatie-staat geschiedt bij de departementen op een tijdstip, waarop alle uitgaven van het vorig dienstjaar nog niet gelikwideerd kunnen zijn. Eene konklusie, als de hier voorkomende, die op grond van dien staat is opgemaakt, mist dus alle zekerheid.

b. De aanmerking sub *b* gemaakt, schijnt aan te toonen, dat de regering zelve het gevoelen der voorstellers deelt, dat de raming uiterst matig is. Het besluit tot schorsing van de heffing der regten op granen is den 15den September genomen. Noch bij de indiening der begrooting, noch bij de memorie van beantwoording is door de regering gewezen op de vermindering van opbrengst, die daaruit zou kunnen voortvloeijen; de regering zelve is dus genoeg overtuigd van de groote matigheid van het eindcijfer harer raming; althans heeft zij in de schorsing dier heffing geene aanleiding gevonden om dat eindcijfer te verminderen.

c. Ten aanzien van deze aanmerking meenen de voorstellers te mogen verwijzen naar hetgeen zij boven zeiden, bepaaldelijk in § 4; dat men namelijk bij de beschouwing van deze geheele zaak, den wezenlijken toestand van zaken, en niet alleen het geraamde bedrag van uitgaven en inkomsten voor oogen moet houden. Het tekort zou, in het onderstelde geval, eene bloote fictie zijn.

§ 7. Waarom men de drie onderwerpen, in het voorstel behandeld, niet in ééne wet te zamen zou mogen vatten, is den voorstellers niet duidelijk. De *maatregel* vormt een geheel en laat zich niet voegzaam splitsen. Daarenboven, de *zaken* mogen in naam verschillen; inderdaad betreft het geheele voorstel één onderwerp, afschaffing van lasten.

Ten aanzien van de tweede bedenking dezer paragraaf stellen de ondergeteekenden deze vraag: Is het aannemelijk, dat hun voorstel meer ingang zou gevonden hebben, indien zij bloot schorsing, niet afschaffing van belasting hadden voorgedragen; of zouden de tegenstanders van den maatregel dan niet met denzelfden nadruk, waarmede hij het voorstel bestreden wordt, hebben gewezen op het onaannemelijke eener schorsing, die men niet anders dan als eene schijnbare zou afgeschetst hebben, bij de groote moeijelijkheid, die de hervatting van de heffing, na eenen geruimen tijd van schorsing, natuurlijk moest opleveren? Ware het bezwaar ernstig gemeend, waarom kwam dan het denkbeeld van eene tijdelijke opheffing van een of anderen accijns noch bij de regering, noch bij de bestrijders van het voorstel in de Kamer in ernstige aanmerking?

Men koestert groote vrees voor de toekomst. Maar is er dan geen grooter gevaar in gelegen, dat men, nu er werkelijk duurte bestaat, niets doet, dat ten minste tot merkbare tegemoetkoming kan strekken? Zal men niet veeleer daardoor juist aan de gegronde bezwaren, die tegen het accijnsstelsel bestaan, veel meer kracht verschaffen?

Of het raadzaam is zich door overdreven vrees voor de toekomst zoo zeer te laten beheerschen, dat men een uiterst gematigd voorstel afwijst, dat meenen de voorstellers te mogen betwijfelen; zij gelooven niet, dat uit een staatkundig oogpunt beschouwd, wijs en gematigd te noemen zij.

De toestand van onze geldmiddelen laat eene duurzame vermindering van lasten toe. Daarenboven, zal die vermindering van lasten werkelijk een verlies van inkomsten zijn op den duur? Reeds vroeger wezen de voorstellers op het feit, dat ook hier te lande afschaffing of vermindering van lasten zeer spoedig door meerdere opbrengst van andere middelen wordt opgewogen. Het sterk sprekend voorbeeld door hen in § 12 van dit antwoord aangehaald, bewijst dat het verschijnsel, hetwelk men in dit opzigt in Engeland waarneemt, ook hier te lande geenszins te vergeefs wordt gewacht.

§ 8. Bij de behandeling van de vraag, wat er zij van de afschaffing van den accijns op het geslagt, meenen de voorstellers in de eerste plaats te moeten wijzen op eene zeer aanmerkelijke misvatting van de woorden hunner Memorie van Toelichting, die ten grondé ligt aan het geheele betoog in het verslag ter dezer plaatse voorkomende.

De voorstellers hebben zich niet gewaagd aan eene berekening van het bedrag van den accijns. Er is een zoo onzeggelijk groot verschil tusschen de onderscheidene soorten van slagtvee, tusschen de wijze van heffing van den accijns, naar mate die naar eigen schatting der ingezetenen geschiedt of naar vaste tariven, naarmate de ambtenaren scherp toezien op de schattingen- of toegevend zijn, naar mate de zeer uiteenloopende tariven min of meer voordeelig voor de accijnspligtigen zijn, dat eene juiste begrooting van het bedrag onmogelijk is te achten. Altijd zal men, naar mate van de lokaliteiten, bij zijne gissingen op zeer in het oog springende verschillen stuiten.

Maar dit hebben de voorstellers gemeend te mogen stellen, dat men aannemen kan, op grond van verschillende berekeningen, dat de accijns op het geslagt aan de ingezetenen, gemiddeld *tien* cents het Nederlandsche pond kost.

(*Wordt vervolgd.*)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.